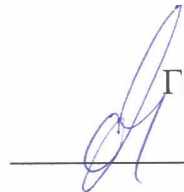


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра лісового господарства

 **«ЗАТВЕРДЖУЮ»**
Гарант освітньої програми
Світлана АДАМЕНКО
«01» вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛІСІВНИЦТВО

Освітній рівень: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність: 205 «Лісове господарство»
Освітня програма: «Лісове господарство»
Факультет: лісового і садово-паркового господарства

Робоча програма навчальної дисципліни «Лісівництво» для здобувачів вищої освіти спеціальності 205 Лісове господарство, освітньої програми Лісове господарство. Умань : Уманський національний університет, 2025. 20 с.

Розробник: Ірина ІВАЩЕНКО, к. с.-г. н., доцент


_____ Ірина ІВАЩЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри лісового господарства

Протокол від 01 вересня 2025 року № 1

Завідувач кафедри лісового господарства


_____ Світлана АДАМЕНКО

«01» вересня 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства

Протокол від 01 вересня 2025 року № 1

Голова  Михайло ШЕМЯКІН

«01» вересня 2025 року

© УНУ, 2025 рік

© Іващенко І.Є., 2025 рік

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань : <u>20 Аграрні науки та продовольство</u>	Обов’язкова	
Модулів – 2	Спеціальність <u>205 Лісове господарство</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 135		Семестр	
		6-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень: <u>перший (бакалаврський)</u> Освітня програма <u>Лісове господарство</u>	30 год.	4 год.
		Практичні	
		36 год.	4 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		69 год.	127 год.
		Вид контролю: екзамен	

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Лісівництво» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого Вченою радою від 08.10.2020 (протокол № 1) із змінами та доповненнями від 11.07.2024 (протокол № 8).

У системі підготовки висококваліфікованих фахівців спеціальності 205 «Лісове господарство» навчальна дисципліна «Лісівництво» є складовою основної частини навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 205 Лісове господарство галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує фундаментальну основу ведення лісового господарства та спрямована на опанування студентами знань та формування компетентностей необхідних для формування професійно-гармотного фахівця щодо збалансованого природокористування.

Мета вивчення дисципліни – засвоєння теорії і практики вирощування та формування, систем рубок, підвищення комплексної продуктивності лісових насаджень.

Завданнями дисципліни є висвітлення питань, які стосуються теоретичних основ різних систем і способів рубок головного користування та їх технологічних особливостей, способів сприяння природному поновленню лісів, біологічних основ і технологій рубок догляду за лісом, рубок формування і оздоровлення лісів, підвищення продуктивності та якості лісів лісівницькими способами, ведення господарства у приміських лісах рекреаційного призначення.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми. Програма курсу тісно пов'язана з дисциплінами циклів професійно-практичної підготовки, а саме: "Ботаніка", "Вступ до фаху", "Ґрунтознавство", "Фізіологія рослин", "Загальна екологія", "Дендрологія", "Лісові культури", , "Лісознавство", "Селекція та генетика декоративних рослин", "Соціальне лісівництво" тощо. Дисципліна «Лісівництво» є базовою для засвоєння професійно-спрямованих дисциплін.

Вивчення навчальної дисципліни «Лісівництво» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Лісове господарство» спеціальності 205 Лісове господарство галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство (табл. 1).

Таблиця 1

**Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються
під час вивчення навчальної дисципліни «Лісівництво»**

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1	Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.	ПРН 6	Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.
		ПРН 15	Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.
СК 4	Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.	ПРН 12	Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.
		ПРН 15	Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.
СК 5	Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.	ПРН 6	Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.
		ПРН 12	Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.
		ПРН 15	Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.
СК 7	Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.	ПРН 6	Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Лісівництво», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

**Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною
«Лісівництво»**

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	- біологічні та екологічні особливості рослинності та її поширення; - природно-історичні, кліматичні та ґрунтові умови регіонів; - теоретичні засади формування, росту та розвитку лісу.	лекція, семінарське заняття, вирішення конкретних задач, самонавчання через Moodle	усне опитування, виконання розрахункових робіт, модульний контроль, підсумковий контроль
1.2	- лісівничо-таксаційні ознаки дерева, насадження; - основні ентомошкідники і збудники фітозахворювань та оцінку санітарного стану насаджень відповідно до санітарних правил; - положення, правила, настанови, нормативно-довідкові матеріали і нормативні документи щодо оцінювання, створення, формування та ведення лісового господарства.		
1.3	- генетико-селекційні основи вирощування високопродуктивних та біологічно стійких насаджень; - агротехніку створення та вирощування насаджень; - теоретичні засади рубок формування та поліпшення якісного складу лісів.		
1.4	- наукові засади лісовпорядкування та особливості розроблення «Проекту організації та розвитку лісового господарства» в об'єкті лісовпорядкування; - теоретичні засади ведення лісового і мисливського господарства; - стандарти та інструкції, правила та нормативи таксації лісу і оцінювання лісової продукції.		
2	Уміння/навички:		
2.1	- використовувати нормативно-довідкові, планово-картографічні матеріали та матеріали	лекція, семінарське заняття, вирішення	усне опитування, виконання розрахункових робіт,

	дистанційного зондування Землі.	конкретних задач, самонавчання через Moodle	модульний контроль, підсумковий контроль
2.2	- визначати тип лісорослинних умов, тип лісу та тип деревостану; - визначати яскравість цвітіння та плодоношення деревних, чагарникових і трав'янистих рослин; - проводити облік та оцінювання самосіву і підросту деревних порід на лісосіках та під наметом насаджень; - проводити селекційне оцінювання насаджень і дерев, виділяти в натурі плюсові дерева і насадження.		
2.3	- проводити догляд за лісовими культурами та природними насадженнями у визначені терміни з врахуванням потреби, обсягів, тривалості та черговості проведення агротехнічних заходів; - проводити заходи щодо збереження самосіву і підросту та сприяння природному поновленню основних лісотвірних порід під наметом насаджень і на лісосіках з метою постійного виконання лісом середовищевірних функцій і формування біологічно стійких високопродуктивних лісостанів; - виконувати відведення в натурі лісосік для виконання рубок головного користування (лісовідновних рубок) та рубок формування і оздоровлення лісів (рубки догляду за лісом, санітарні рубки, лісовідновні рубки, рубки переформування, рубки, пов'язані з реконструкцією малоцінних молодняків і похідних деревостанів, ландшафтні рубки, інші заходи з формування та оздоровлення лісів) з оформленням відповідних матеріалів.		
2.4	- виконувати матеріально-грошове оцінювання лісосіки; - визначати врожайність та запаси важливих видів лікарських, технічних, харчових і кормових рослин, дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід, деревних соків.		
3	Комунікація:		
3.1	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації.	лекція, семінарське заняття, вирішення	усне опитування, виконання розрахункових робіт,

3.2	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації.	конкретних задач, самонавчання через Moodle	модульний контроль, підсумковий контроль
3.3	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації.		
3.4	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації.		
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Удосконалювати інформаційну грамотність та оптимальне застосування її в професійній діяльності. Відповідати за поширення недостовірної інформації.	лекція, семінарське заняття, вирішення конкретних задач, самонавчання через Moodle	усне опитування, виконання розрахункових робіт, модульний контроль, підсумковий контроль
4.2	Удосконалювати теоретичні знання та практичні навички для вирішення професійних завдань. Відповідати за поширення недостовірної інформації.		
4.3	Удосконалювати теоретичні знання та практичні навички для вирішення професійних завдань. Відповідати за поширення недостовірної інформації.		
4.4	Дотримуватися методики оцінювання і обліку лісових ресурсів та продукції. Відповідати за поширення недостовірної інформації.		

Таблиця 3

**Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з
навчальної дисципліни «Лісівництво»**

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 6	Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.	лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, виконання розрахункових робіт, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 12	Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.	лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, виконання розрахункових робіт, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 15	Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.	лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, виконання розрахункових робіт, модульний контроль, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ГОЛОВНЕ КОРИСТУВАННЯ ЛІСОМ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАВДАННЯ ТА ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЛІСІВНИЦТВА

Тема 1. Завдання лісівництва та основні принципи його організації

Народногосподарське завдання лісівництва. Загальна характеристика лісів України. Поняття про користування лісом, види користування. Розподіл лісів України на лісорослинні зони. Рівнинні та гірські ліси. Поділ лісів на групи за їх народно-господарським значенням.

Тема 2. Основи теорії рубок лісу

Види користування лісом та види рубок. Класифікація рубок лісу за їх призначенням. Поняття про спосіб рубки в лісівництві. Призначення рубок головного користування. Народногосподарське значення головних рубок. Способи головних рубок. Класифікація рубок головного користування. Лісівничі та лісоексплуатаційні вимоги до способів рубок.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. РУБКИ ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ

Тема 3. Суцільнолісосічні рубки

Умови появи і розвитку системи суцільних рубок. Класифікація суцільних рубок. Вплив суцільних рубок на поновлення і ріст лісу. Основні організаційно-технічні показники суцільно-лісосічних рубок: напрям лісосіки, напрям рубки, ширина і розмір лісосіки, термін і способи примикання лісосік, довжина лісосічного ряду, їх лісівниче значення. Розрахунок ширини лісосіки. Поновлення лісу на суцільних вирубках та заходи щодо його сприяння. Переваги та недоліки суцільнолісосічних рубок.

Тема 4. Поступові рубки

Класифікація поступових рубок. Рівномірні та нерівномірні поступові рубки. Способи поступових рубок та умови їх застосування. Основні організаційно-технічні показники поступових рубок: термін вирубки деревостану, кількість прийомів рубки, ступінь зрідження деревостану при різних прийомах рубки, принципи відбору дерев у рубку. Заходи сприяння природному поновленню при поступових рубках з врахуванням типів лісу. Оцінка поступових рубок та перспективи їх застосування в сучасних умовах.

Тема 5. Вибіркові рубки

Характерні особливості вибіркового рубок. Виникнення і розвиток вибіркового рубок. Класифікація вибіркового рубок. Способи вибіркового рубок і умови їх застосування. Позитивні сторони і недоліки різних способів вибіркового системи рубок. Сучасні різновидності вибіркового рубок та перспективи їх застосування в лісах України.

Тема 6. Нерівномірно-поступові рубки та інші способи головних рубок

Характерні особливості нерівномірно-поступових рубок. Виникнення і розвиток нерівномірно-поступових рубок. Класифікація нерівномірно-поступових рубок. Способи нерівномірно-поступових рубок і умови їх застосування. Застосування й оцінка групово-вибіркового і групово-поступових рубок. Інші способи головних рубок.

Тема 7. Технологія рубок головного користування і поновлення лісу

Поняття про технологію облаштування лісосік головних рубок і її вплив на збереження підросту та ґрунту. Технологія лісосічних робіт при машинній заготівлі деревини. Система машин при машинній заготівлі та їх вплив на лісове середовище і збереження підросту.

Тема 8. Очищення місць рубок

Лісівниче значення очищення місць рубок. Способи очищення місць рубок та їх застосування при різних способах головних рубок і в різних лісорослинних умовах. Технологія вогневого очищення та строки проведення. Очищення місць рубок при вивезенні з лісосік дерев з кронами. Використання порубкових залишків при тракторному трелюванні деревини на нестійких ґрунтах. Очищення місць рубок в умовах гірських лісів. Використання порубкових залишків як сировини для лісохімічної промисловості, на технологічну тріску та на паливні брикети.

МОДУЛЬ 2. ДОГЛЯД ЗА ЛІСОМ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. РУБКИ ДОГЛЯДУ ЗА ЛІСОМ

Тема 9. Рубки догляду за лісом

Лісівничі заходи з поліпшення якісного складу, формування і оздоровлення лісів: рубки догляду, санітарні та лісовідновні рубки, рубки пов'язані з реконструкцією та переформуванням, ландшафтні рубки, періодичне омолодження підліску, догляд за узліссями, обрізання гілок і сучків, застосування хімічних препаратів. Види рубок догляду залежно від віку насадження (освітлення, прочищення, проріджування, прохідна рубка). Мета кожного виду рубок догляду. Класифікація дерев при рубках догляду. Зміна умов середовища після проведення рубок догляду.

Тема 10. Організаційно-технічні показники рубок догляду

Методи рубок догляду: верховий, низовий, комбінований. Відбір дерев у рубку при освітленні, прочищенні, проріджуванні та прохідних рубках. Інтенсивність рубок догляду (ступінь зрідження лісостанів) і способи її визначення. Повторюваність рубок догляду. Способи зріджування насаджень при рубках догляду: суцільний, коридорний, груповий. Технологічні прийоми рубок догляду. Особливості технології рубок догляду в гірських лісах. Технологія підготовки ділянок та документації до рубок догляду. Перспективи і шляхи вдосконалення рубок догляду за лісом.

Тема 11. Рубки догляду в лісостанах різного складу

Особливості догляду за чистими і мішаними лісостанами. Догляд за насадженнями в різних лісорослинних зонах. Рубки догляду в сосняках, що зростають в умовах Полісся, Лісостепу та Степу. Рубки догляду в ялинниках, що зростають на рівнині і в горах. Догляд за насадженнями ялиці. Рубки догляду в дубових насадженнях. Особливості догляду за дубом в умовах Правобережжя, Лівобережжя та Степу України. Рубки догляду в чорновільхових типах лісу. Особливості рубок догляду за буком в умовах гірських лісів Карпат. Рубки догляду в березняках та осичниках. Рубки догляду в насадженнях інших листяних порід.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4. САНІТАРНІ РУБКИ ТА ІНШІ ЗАХОДИ З ФОРМУВАННЯ Й ОЗДОРОВЛЕННЯ ЛІСІВ

Тема 12. *Санітарні рубки та інші види догляду за лісом*

Екологічна спрямованість санітарних рубок на оздоровлення та посилення біологічної стійкості лісів, запобігання їх захворюванню і пошкодженню. Призначення санітарних рубок. Особливості призначення санітарних рубок в лісах різних категорій. Ознаки дерев хвойних і листяних порід, за якими вони призначаються до рубки. Вибіркові та суцільні санітарні рубки. Терміни відводу та проведення санітарних рубок.

Тема 13. *Рекреаційне лісівництво. Заходи з формування й оздоровлення лісів*

Поняття про рекреаційне навантаження. Вплив рекреації на лісових тварин. Зміна живого надґрунтового покриву під впливом рекреації. Вплив рекреації на ґрунт. Деградація деревостанів під дією рекреації.

Topic 13. *Recreational forestry. Measures for the formation and improvement of forests*

Concept of recreational load. The influence of recreation on forest animals. Change of the living above-ground cover under the influence of recreation. The influence of recreation on the soil. Degradation of stands under the influence of recreation.

Тема 14. *Особливості рубок формування ландшафтів*

Поняття про ландшафт лісовий та лісопарковий ландшафт. Естетичні та гігієнічні властивості лісових і лісопаркових ландшафтів. Рекреаційні об'єкти зеленої зони міста, їх класифікація. Метод рубок формування, його особливості. Прийоми ландшафтного поліпшення лісових і лісопаркових ландшафтів. Способи рубок формування. Термін проведення та інтенсивність рубок формування. Особливості рубок формування ландшафтів у лісостанах різного породного складу. Догляд за узліссями та інші рубки. Організаційні основи рубок у приміських лісах.

Тема 15. *Догляд за узліссями та інші рубки*

Поняття про узлісся та їх функції. Прийоми формування узлісь. Формування узлісь у лісопаркових частинах лісів зелених зон та лісопарках. Інші види рубок у лісопарках. Реконструктивні рубки. Поновлювальні рубки. Планувальні рубки. Порядок проведення головних рубок у господарських частинах приміських лісів. Планування і проведення ландшафтних рубок у лісопаркових частинах приміських лісів. Заходи щодо підвищенню стійкості рекреаційних лісів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1. ГОЛОВНЕ КОРИСТУВАННЯ ЛІСОМ												
Змістовний модуль 1. Завдання та основні положення лісівництва												
Тема 1. Завдання лісівництва та основні принципи його організації	8	2	2			4	8					8
Тема 2. Основи теорії рубок лісу	12	2	4			6	10	2				8
Разом за змістовим модулем 1	20	4	6			10	18	2				16
Змістовний модуль 2. Рубки головного користування												
Тема 3. Суцільнолісосічні рубки	8	2	2			4	8					8
Тема 4. Поступові рубки	8	2	2			4	8					8
Тема 5. Вибіркові рубки	8	2	2			4	8					8
Тема 6. Нерівномірно-поступові рубки та інші способи головних рубок	8	2	2			4	8					8
Тема 7. Технологія рубок головного користування і поновлення лісу	12	2	4			6	12		2			10
Тема 8*. Очищення місць рубок	8	2	2			4	8					8
Разом за змістовим модулем 2	52	12	14			26	52		2			50
Разом за модулем 1	72	16	20			36	70	2	2			66
МОДУЛЬ 2. ДОГЛЯД ЗА ЛІСОМ												
Змістовний модуль 3. Рубки догляду за лісом												
Тема 9. Рубки догляду за лісом	8	2	2			4	8					8
Тема 10. Організаційно-технічні показники рубок догляду	12	2	4			6	12		2			10
Тема 11. Рубки догляду в лісостанах різного складу	10	2	2			6	8					8
Разом за змістовим модулем 3	30	6	8			16	28		2			26
Змістовний модуль 4. Санітарні рубки та інші заходи з формування й оздоровлення лісів												
Тема 12. Санітарні рубки та інші види догляду за лісом	9	2	2			5	12	2				10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 13**. Рекреаційне лісівництво. Заходи з формування й оздоровлення лісів Topic 13. Recreational forestry. Measures for the formation and improvement of forests	8	2	2			4	8					8
Тема 14. Особливості рубок формування ландшафтів	8	2	2			4	8					8
Тема 15. Догляд за успіхами та інші рубки	8	2	2			4	9					9
Разом за змістовим модулем 4	33	8	8			17	37					35
Разом за модулем 2	63	14	16			33	65					61
Усього годин	135	30	36			69	135	4	4			127

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

**тема викладається англійською мовою

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1	Поділ лісів на категорії захисності та віднесення їх до лісорослинних зон як основа ведення рубок	4	–
2	Класифікація способів рубок головного користування	2	–
3	Вибіркові рубки	2	–
4	Суцільні рубки	2	–
5	Поступові рубки	2	–
6	Рубки головного користування у гірських лісах	2	–
7	Технології лісосічних робіт, які дозволяють зберегти підріст та сприяють природному поновленню лісу	4	2
8	Способи очищення місць рубок та їх застосування при різних способах головних рубок і в різних лісорослинних умовах.	2	–
9	Показники рубок догляду за лісом	4	2
10	Рубки догляду у дубових насадженнях	2	–
11	Рубки догляду у соснових і ялинових насадженнях	2	–
12	Рубки догляду у березових, осикових та інших листяних насадженнях	2	–
13	Розміщення та технологія рубок догляду	4	–
14	Рубки догляду в умовах гірських лісів	2	–
Всього		36	4

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Розподіл лісів України на лісорослинні зони	4	8
2	Оцінка різних способів рубок головного користування	6	10
3	Процес природного поновлення лісу і заходи, що йому сприяють	8	12
4	Перспективи вдосконалення технології головних рубок у лісах України	6	10
5	Регулювання світлового потоку рубками догляду та його вплив на зміну інших екологічних факторів життя лісу і на продуктивність фотосинтезу	6	10
6	Перспективи і шляхи вдосконалення рубок догляду за лісом	8	12
7	Спеціалізація рубок догляду за цільовим призначенням	4	10
8	Догляд за підліском	5	11
9	Обрізка сучків та гілля	4	10
10	Специфіка проектування процесів переформування одновікових насаджень у різновікові	8	12
11	Біологічний кругообіг речовин, його суть і роль у підвищенні продуктивності лісів	4	10
12	Стан лісів України та резерви для підвищення їх продуктивності.	6	12
Всього		69	127

Вид роботи	Поточний контроль										Підсумковий контроль	Загальна сума балів
	Модуль 1					Модуль 2						
	ЗМ 1	ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 2	МК 1	ЗМ 3	ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 4	МК 2		
Практичні заняття	2	2	2	4	12	2	2	4	2	22	30	100
Самостійна робота	2	2	2	2		2	2	2	2			
Кількість балів за модуль	30					40						
Разом	70											

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, РГР, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Конспекти лекцій, методичні розробки до проведення практичних занять, навчальні посібники, нормативні документи, ілюстративні матеріали.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г., Бондар А.О. Практикум з лісівництва : навч. пос. Київ : Арістей. 2011. 468 с.
2. Свириденко В.Є., Бабіч О.Г. Киричок Л.С. Лісівництво : підруч. Київ : Арістей, 2008. 544 с.
3. Яворовський П.П., Сендонін С.С., Левченко В.В., Токарева О.В., Пузріна Н.В. Лісівництво : підручник. Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2021. 654 с.

Допоміжна

1. Білоус М.М., Кичилук О.В., Сендонін С.Є. Лісівничі особливості відтворення лісових насаджень в умовах Полісся та Правобережного Лісостепу України : монографія. Київ : Comprint, 2017. 400 с.
2. Бондар А.О., Гордієнко М.І. Формування лісових насаджень у дібровах Поділля : монографія. Київ : «Урожай», 2006. 334 с.
3. Вакулюк П.Г. Ліс і людина. Київ : Урожай, 1989. 270 с.
4. Лісове господарство України : брошура. Київ : Державне агентство лісових ресурсів України, 2021. 48 с.
5. Дебринюк Ю.М. Лісокультурне районування Західного Лісостепу України. Львів : Камула. 2003. 248 с.
6. Миклуш С.І. Рівнинні букові ліси України: продуктивність та організація сталого господарства. Львів : ЗУКІЦ. 2011. 259 с.
7. Остапенко Б.Ф. Типи лісу рівнинної території України. Науковий вісник Українського державного лісотехнічного університету. 2003. Вип. 13.3 С. 27–42.

8. Українська енциклопедія лісівництва : у 4 т. / гол. ред. С. І. Генсірук. Львів : НАН України, 1999. Т. 1. 463 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Закон України від 13.07.2023 № 3227-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення та цифровізації процедури оцінки впливу на довкілля» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3227-20#Text>.

2. Лісовий кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 17, ст.99): редакція від 01.01.2015 р. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.

3. Наказ Державного комітету лісового господарства України від 23 грудня 2009 р. № 364 Про затвердження Правил рубок головного користування [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0085-10>.

4. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 21.07.2023 № 520 "Про затвердження форм документів, необхідних для реалізації експериментального проекту щодо видачі спеціального дозволу на спеціальне використання лісових ресурсів (лісорубного квитка) та сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів в електронній формі" [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1485-23#Text>.

5. Постанова КМУ від 22 жовтня 2008 р. N 929 Про затвердження Правил рубок головного користування в гірських лісах Карпат [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929-2008-%D0%BF>

6. Постанова КМУ від 12 травня 2007 р. N 724 Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-%D0%BF>.

7. Постанова КМУ від 23 травня 2007 р. N 761 Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/761-2007-%D0%BF>.

8. Постанова КМУ від 16 травня 2007 р. N 733 Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-%D0%BF>.

9. Постанова КМУ від 27 липня 1995 р. N 555 Про затвердження Санітарних правил в лісах України: редакція від 30.10.2013 р. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/555-95-%D0%BF>.

13. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Лісівництво» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

14. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Лісівництво», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету. При виконанні індивідуальних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

15. ЗМІНИ В РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

1. Змінено назву закладу освіти на «Уманський національний університет», згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 463 від 17.03.2025 року.
2. Оновлено перелік інформаційних ресурсів.